

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

MATURITA 2012

**Pokyny na hodnotenie
úloh s krátkou odpoveďou
externej časti
maturitnej skúšky**

**slovenský jazyk a literatúra
maďarský jazyk a literatúra
ukrajinský jazyk a literatúra
slovenský jazyk a slovenská literatúra**

Január 2012

1. V testoch externej časti maturitnej skúšky z vyučovacích jazykov sú úlohy dvoch formátov – úlohy s výberom odpovede a úlohy s krátkou odpoveďou (ďalej ÚKO). Úlohy s výberom odpovede sa centrálne hodnotia skenovaním. Odpovede na ÚKO sa hodnotia najprv v škole, potom sa hodnotenie centrálne spracuje skenovaním.
2. **Hodnotenie odpovedí na ÚKO riadi predseda predmetovej maturitnej komisie (ďalej PMK), ktorý má funkciu hodnotiteľa.**
3. Pomocnými hodnotiteľmi odpovedí na ÚKO sú interní učitelia školy, ktorí:
 - boli poverení riaditeľom školy vykonávať túto činnosť,
 - absolvovali úvodné zaškolenie, ktoré vykonal predseda PMK.
4. **Predseda PMK – hodnotiteľ pred začiatkom hodnotenia vysvetlí pomocným hodnotiteľom, ako postupovať pri hodnotení odpovedí na ÚKO.**
5. **Predseda PMK – hodnotiteľ skontroluje, prípadne opraví alebo doplní údaje v tlačive Zoznam pomocných hodnotiteľov,** ktoré vopred pripravil školský koordinátor a uviedol v ňom mená a priezviská všetkých pomocných hodnotiteľov. Vyplnený zoznam zostáva po ukončení hodnotenia v škole ako súčasť maturitnej dokumentácie.
6. Pomocní hodnotitelia pri hodnotení odpovedí na ÚKO dôsledne dodržiavajú *Pokyny na hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou externej časti maturitnej skúšky a Kľúč správnych odpovedí k ÚKO EČ MS* a riadia sa pokynmi predsedu PMK.
7. Predseda PMK nemusi hodnotiť odpovede na ÚKO, aby sa mohol plne venovať rozdeľovaniu práce jednotlivým pomocným hodnotiteľom, kontrolovať, či všetci dodržiavajú predpísaný postup hodnotenia odpovedí na ÚKO, preberať odpoveďové hárkky (ďalej OH) s ohodnotenými odpoveďami na ÚKO od pomocných hodnotiteľov, kontrolovať správnosť zaznačenia hodnotení odpovedí na ÚKO do OH, konzultovať s pomocnými hodnotiteľmi problémy pri hodnotení, informovať pomocných hodnotiteľov o priebežných doplneniach (spresneniach) pokynov na hodnotenie, konzultovať prípadné problémy s hlavným predmetovým koordinátorom a pod.
8. **Všetky odpovede na ÚKO sú hodnotené binárne,** t. j. „správne – nesprávne“. Odpoveď žiaka teda nikdy nemôže byť posúdená ako „čistočne správna“.
9. **Hodnotenie musí prebiehať prezenčne,** t. j. nie je prípustné, aby si pomocní hodnotitelia rozdelili OH a odišli ich hodnotiť domov. Miestnosti, v ktorých bude prebiehať hodnotenie odpovedí na ÚKO, vopred určí riaditeľ školy, prípadne školský koordinátor.
10. Vstup do miestností, v ktorých sa vykonáva hodnotenie odpovedí na ÚKO, majú povolený iba predseda PMK, predseda školskej maturitnej komisie, riaditeľ školy, školský koordinátor a pomocní hodnotitelia, prípadne zástupca Štátnej školskej inšpekcie, KŠÚ alebo NÚCEM. Nikto iný nesmie mať prístup k OH.
11. Hodnotenie treba zorganizovať tak, aby sa ukončilo v deň písania testu EČ MS. Ak sú v škole prítomní dvaja (prípadne viacerí) predsedovia PMK, hodnotenie odpovedí na ÚKO prebieha v dvoch (prípadne viacerých) skupinách s približne rovnakým počtom pomocných hodnotiteľov.
12. Odpoveď na každú ÚKO zaznamenáva žiak do OH označeného piktogramom (druh „pero“). Pomocní hodnotitelia zaznamenávajú svoje hodnotenia priamo do originálov týchto OH.
13. **Každá žiacka odpoveď uvedená v OH druh „pero“ musí byť posúdená a ohodnotená dvoma pomocnými hodnotiteľmi.** Predsedovi PMK odporúčame OH rozdeliť dvojiciam pomocných hodnotiteľov rovnomerne a ak je to možné, každej dvojici prideliť OH s rovnakým kódom testu EČ MS. Každý z dvojice pomocných hodnotiteľov ohodnotí polovicu pridelených OH. Po skončení hodnotenia všetkých odpovedí na ÚKO v OH sa pomocný hodnotiteľ podpíše do ľavého z políčok určených na podpis pomocných hodnotiteľov (vľavo dole).
14. Hodnotenie odpovedí na ÚKO musí byť reliabilné (t. j. rovnaké pre všetkých žiakov). Pomocní hodnotitelia musia vyvinúť maximálne úsilie, aby každá odpoveď na ÚKO bola posúdená rovnako u všetkých žiakov. Preto odporúčame viesť si záznamy o odpovediach, ktoré sa počas hodnotenia vyskytli a o spôsobe, ako boli posúdené a ohodnotené.
15. **Za správnu sa považuje iba tá odpoveď, ktorá je uvedená v dokumente *Kľúč správnych odpovedí k ÚKO EČ MS* v zmysle bodu 22 týchto pokynov.**

16. Postup pri zaznamenávaní hodnotenia odpovede na ÚKO do OH:

- Ak sa odpoveď žiaka posúdi ako **správna**, pomocný hodnotiteľ v OH urobí krížik v políčku s predtlačným písmenom „S“ („správne“).
- Ak sa odpoveď žiaka posúdi ako **nesprávna**, pomocný hodnotiteľ v OH urobí krížik v políčku s predtlačným písmenom „N“ („nesprávne“).
- Ak žiak neuviedol odpoveď, pomocný hodnotiteľ v OH urobí krížik v políčku s predtlačným písmenom „X“ („žiadna odpoveď“).

Za „žiadnu odpoveď“ sa považujú nasledujúce tri prípady:

- Miesto vyhradené na odpoveď je prázdne (žiak na vyhradené miesto vôbec nič nenapísal).
- Akákoľvek úplná alebo čiastočná odpoveď (aj správna), ktorú však žiak celkom prečiarkol, takže nepredkladá odpoveď na hodnotenie.
- Akýkoľvek text napísaný žiakom, ktorý vecne nesúvisí s danou úlohou (napr. „Toto sme nepreberali.“, „Neviem.“ a pod.).

Poznámka: Ak žiak neuviedol odpoveď („žiadna odpoveď“), získava 0 bodov, rovnako ako v prípade, keď uviedol nesprávnu odpoveď. Pre účely štatistických analýz je však dôležité rozlišovať, či žiak dostal 0 bodov za nesprávnu odpoveď alebo za chýbajúcu odpoveď. Preto túto skutočnosť treba rozlišovať aj pri zaznamenávaní hodnotenia odpovede žiaka v OH (v prvom prípade treba urobiť krížik v políčku s predtlačným písmenom „N“, v druhom prípade v políčku s predtlačným písmenom „X“).

17. Spôsob správneho zaznamenania hodnotenia odpovede na ÚKO v OH je uvedený v bode 24 v závere týchto pokynov.

18. Po skončení hodnotenia odpovedí na ÚKO si pomocní hodnotitelia OH vymenia a prekontrolujú hodnotenie svojho kolegu. Po kontrole hodnotenia všetkých odpovedí na ÚKO v OH sa pomocný hodnotiteľ podpíše do prázdneho z políčok určených na podpis pomocných hodnotiteľov (vľavo dole). Ohodnotenú a skontrolovanú OH dvojica pomocných hodnotiteľov odovzdá predsedovi PMK na kontrolu. Týmto činnosť pomocných hodnotiteľov nekončí. Sú povinní riadiť sa pokynmi predsedu PMK a počkať, až kým predseda PMK oficiálne ukončí hodnotenie odpovedí na ÚKO EČ MS.

19. Po kontrole hodnotenia všetkých odpovedí na ÚKO jednotlivých OH sa predseda PMK podpíše do políčka určeného na podpis predsedu PMK (vpravo dole). Predseda PMK zároveň skontroluje, či sa na každý OH podpísali obaja pomocní hodnotitelia.

20. Na záver hodnotenia odpovedí na ÚKO skupina pomocných hodnotiteľov, ktorú určil predseda PMK, skontroluje, či sú ohodnotenú a pomocnými hodnotiteľmi a predsedom PMK podpísané všetky OH. Následne ich rozdelí do dvoch skupín podľa kódov testov EČ MS a odovzdá predsedovi PMK. Výsledky tejto činnosti preverí predseda/predsedovia PMK spolu so školským koordinátorom.

21. **Postup pri riešení niektorých problémov počas hodnotenia odpovedí na ÚKO:**

- Môže sa stať, že niektorí žiaci zabudnú do OH vyznačiť kód testu EČ MS a táto skutočnosť sa nezistila ani pri predchádzajúcej kontrole. V tomto prípade je možné zistiť kód testu EČ MS podľa zasadacieho poriadku, ktorý je súčasťou *Protokolu o administrácii testov EČ a PFIČ MS* v danej skupine. Ak sa kód testu EČ MS podarí určiť, treba ho doplniť v záhlaví OH a túto skutočnosť uviesť v *Protokole o administrácii testov EČ a PFIČ MS*.
- Niekedy sa počas hodnotenia odpovedí na ÚKO objaví podozrenie, že žiaci pri riešení testu nepracovali samostatne (odpisovali). Prosíme pomocných hodnotiteľov, aby túto skutočnosť nebrali pri hodnotení do úvahy a aby odpovede posudzovali tak, ako keby neboli odpísané. Prosíme však, aby o všetkých zistených podozreniach bol prostredníctvom predsedu PMK informovaný riaditeľ školy a aby toto zistenie bolo zapísané v *Protokole o administrácii testov EČ a PFIČ MS*.
- Ak odpoveď na niektorú ÚKO hodnotia dvaja pomocní hodnotitelia rôzne (jeden ju posúdil ako správnu a druhý ako nesprávnu), tak sa buď po vzájomnej konzultácii dohodnú na spoločnom výslednom hodnotení, alebo toto hodnotenie určí predseda PMK. Ak pomocný hodnotiteľ nevie určiť hodnotenie odpovede na niektorú ÚKO, odpoveď posúdi predseda PMK.
- Problémy týkajúce sa hodnotenia odpovedí na ÚKO konzultujte zásadne s predmetovým koordinátorom, ktorý bude v deň písania testu EČ MS z príslušného vyučovacieho jazyka v čase **od 14.00 do 17.00 h** (v prípade potreby aj dlhšie) poskytovať predsedom PMK konzultácie na telefónnych číslach, ktoré budú zverejnené v dostatočnom časovom predstihu.

22. Práca s **Kľúčom správnych odpovedí k ÚKO EČ MS:**

- Pri hodnotení odpovedí na ÚKO sa riadte **Kľúčom správnych odpovedí k ÚKO EČ MS**.
- Znak lomky (/) znamená viac možností správnej odpovede.
- Prihliadajte len na vecnú/obsahovú správnosť odpovede (v kľúči je ako správna odpoveď priamo tvar slova z úryvku, napr. o *divákoch*, ale uznať sa má aj základný tvar *diváci*, alebo iné slovo obsahovo korešpondujúce so správnou odpoveďou, synonymum, napr. *publikum*). Akceptujte aj slová v inom tvare, alebo aj s pravopisnými či gramatickými chybami.
- Pri odpovediach, v ktorých je dôležitý správny gramatický tvar či pravopis, je v kľúči poznámka. Žiaci sú na nutnosť uvedenia gramaticky správnej odpovede upozorení aj v zadaní úlohy, napríklad: „Napíšte pravopisne správne slovo, z ktorého vznikla skratka *sv.* – použitá v treťom odseku ukážky 7“ (EČ MS SJL 2009, kód testu 1840). V kľúči je odpoveď **Svätý/svätý**, poznámka *Uznať len s ä*. Žiak môže v odpovedi uviesť aj tvar, ktorý vyplýva z textu – *svätého* – (prípadne iný rod, pád), odpoveď je stále z vecného/obsahového hľadiska správna. Skúšame, či vie, že slovo sa píše s „ä“.

23. Žiaci s **vývinovými poruchami učenia**

- Žiaci so zdravotným znevýhodnením sú hodnotení rovnako ako intaktní žiaci, až na skupinu žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPU) – **dyslexia, dysgrafia, dysortografia**. Dyskalkúlia len v spojení s dyslexiou, dysgrafiou, dysortografiou. Na samotnú dyskalkúliu sa úpravy hodnotenia nevzťahujú.
- Úpravy hodnotenia sa týkajú iba tých žiakov s VPU, ktorí majú úpravu hodnotenia navrhnutú v odbornom posudku (Správa zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia – formulár D1) od špeciálneho pedagóga z Centra špeciálno-pedagogického poradenstva.
- U spomínaných žiakov **sú pravopisné chyby prípustné. Hodnotí sa iba obsahová stránka odpovede.**

24. Pokyny na vyplňovanie OH pri zaznamenávaní hodnotenia odpovedí na ÚKO:

- Odpoveďové hárky budú skenované.
- Aby skener vedel prečítať vaše hodnotenie, musíte dodržať nasledujúce pokyny:
- Píšte perom s čiernou alebo modrou náplňou. Nepoužívajte tradičné plniace perá, veľmi tenko píšuce perá, obyčajné ceruzky ani pentelky.

- Správne zaznačenie hodnotenia “správne” – S

- Nesprávne zaznačenie hodnotenia “správne” – S

- Keď sa pomýlite, alebo neskôr zmeníte názor, úplne zaplňte políčko so zlým krížikom a urobte nový krížik.

- Ak náhodou znovu zmeníte názor a chcete zaznačiť pôvodné hodnotenie, urobte krížiky do všetkých políčok a zaplnené políčko dajte do krúžku.

